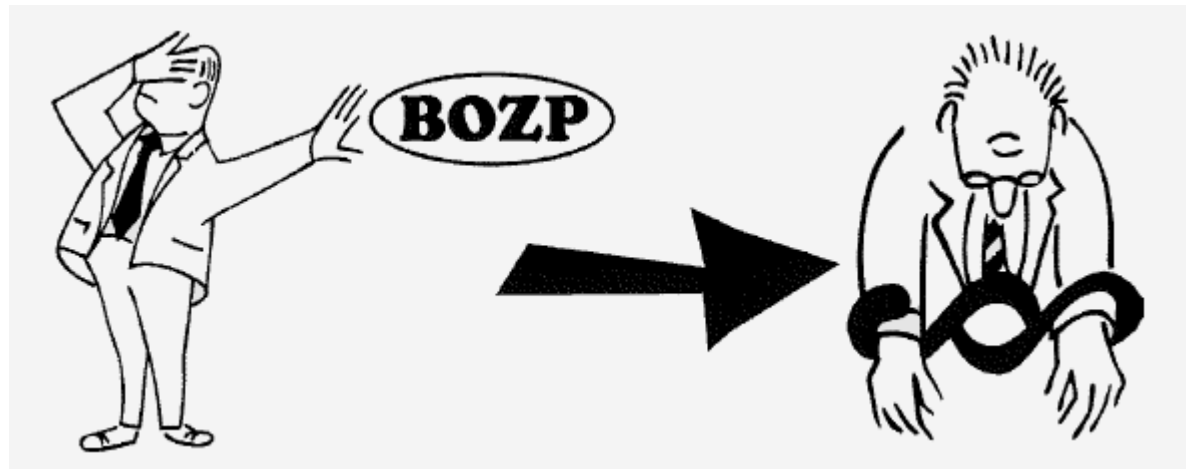

Opakované školení BOZP a PO

Úvod

Co je to BOZP?

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

O čem je BOZP?

O prevenci a ochraně zaměstnanců před úrazy a jiným poškozením zdraví, předcházení škodám, příjemném a produktivním pracovním prostředí.

Proč je BOZP důležitá?

V práci trávíme významnou část svého života.

Kdo je za BOZP zodpovědný?

Zaměstnavatel za své zaměstnance a všechny osoby na svém pracovišti, všichni vedoucí za své podřízené a každý zaměstnanec sám za sebe a za své kolegy.

Základní právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP (v platném znění)

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,
- Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy,
- Směrnice MU č. 10/2009 Stanovení organizace zabezpečení BOZP na MU,
- Provozní řády objektů – Směrnice děkana č. 1/2010 a č. 2/2010

Zákoník práce

§ 101 Předcházení ohrožení života a zdraví při práci

- Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli je **nedílnou a rovnocennou** součástí pracovních povinností **vedoucích zaměstnanců** na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.
- Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na **všechny fyzické osoby**, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích (studenti, návštěvy, externí dodavatelé apod.).

- Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **je povinen hradit zaměstnavatel**; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance.

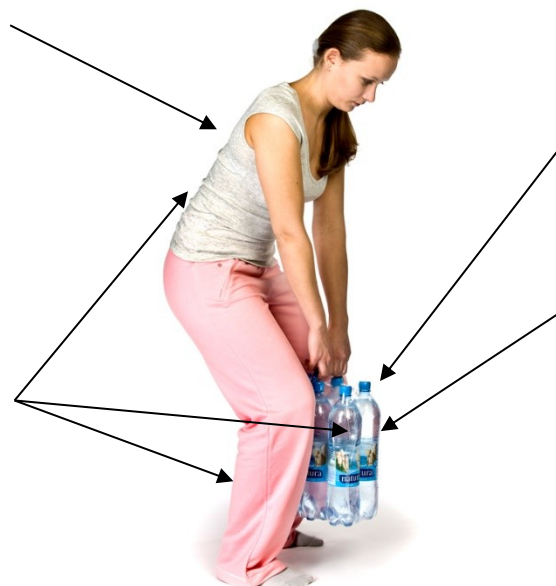
Zákoník práce

§ 101 Předcházení ohrožení života a zdraví při práci

- Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci **s ohledem na rizika** možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen „rizika“).

RIZIKO
Nejhorší předpokládaný následek a pravděpodobnost, příp. četnost jeho výskytu
→ poranění páteře.

OPATŘENÍ
Dodržování zásad bezpečné manipulace s břemeny.
Dodržování stanovených hmotnostních limitů.

ZDROJ RIZIKA
Nebezpečná vlastnost nebezpečného činitele.

NEBEZEPČNÝ ČINITEL
→ břemeno.

Zákoník práce

§ 103 Povinnosti zaměstnavatele

- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával **zakázané práce a práce**, jejichž náročnost by **neodpovídala** jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena → všichni zaměstnanci PdF MU jsou zařazeni do **kategorie 1**, tzn. práce, při nichž dle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví (práce nerizikové).
- zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

Zákoník práce

§ 103 Povinnosti zaměstnavatele

- sdělit zaměstnancům, u kterého **poskytovatele pracovnělékařských služeb** (dále jen „PLS“) jim budou poskytnuty PLS a jakým druhům očkování a jakým pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením ve stanoveném rozsahu,
  - **MUDr. Zora Hlinomazová** nebo registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, tj. praktický lékař zaměstnance (zaměstnanci zařazení v kategorii 1).
  - Druhy pracovnělékařských prohlídek:
    - **Vstupní** – před uzavřením pracovního poměru,
    - **Periodická** – do 50 let 1x/6 let, nad 50 let 1x/4 roky (výjimka např. elektrikáři, svářeči, řidiči apod.),
    - **Mimořádná** – po přerušení výkonu práce na dobu delší než 6 měs., na žádost zaměstnance či zaměstnavatele.

Zákoník práce

§ 103 Povinnosti zaměstnavatele

- nahradit zaměstnanci, který se podrobí pracovnělékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování případnou ztrátou na výdělku, a to ve výši průměrného výdělku, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 ZP nebo nemocenským a průměrným výdělkem,
- zajistit zaměstnancům dostatečné a přiměřené informace a pokyny o BOZP, zejména **formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními** na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště (**viz dokument Hodnocení rizik, Říjen 2011**),
- umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním BOZP,

Zákoník práce

§ 103 Povinnosti zaměstnavatele

- nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci (lékárničky – na pracovištích, a dále na vrátnicích P9 a P31 a na výdejním pultu knihovny – CVIDOS),
- zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy – **zákaz kouření je v celém areálu PdF.**

Zákoník práce

§ 103 Povinnosti zaměstnavatele

- zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování,
  - **Vstupní školení** – při nástupu zaměstnance do práce; obecná část – provádí referent BOZP a PO, konkrétní na pracovišti – provádí vedoucí,
  - **Opakovaná školení** – 1x/2roky, provádí vedoucí zaměstnanec;
  - **Školení „řidičů referentů“** – zaměstnanci, kteří v rámci výkonu práce řídí motorové vozidlo, 1x/2roky; provádí autoškola (zajišťuje referent BOZP a PO),
  - **Odborná školení** – např. elektrikáři, svářeči, obsluha tlakových nádob a další; zajišťuje referent BOZP a PO.

Zákoník práce

§ 104 Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

- Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel **povinen poskytnout zaměstnancům OOPP (dle Směrnice děkana č. 4/2010)**.
- OOPP musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.
- Pokud oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci pracovní oděv nebo obuv.
- Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům **mycí, čisticí a dezinfekční prostředky**; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též **ochranné nápoje (dle Směrnice děkana č. 4/2010)**.

Zákoník práce

§ 106 Práva a povinnosti zaměstnanců

- Zaměstnanec má **právo na zajištění BOZP**, na **informace** o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením.
- Zaměstnanec je oprávněn **odmítnout výkon práce**, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob.
- Každý zaměstnanec je povinen **dbát** podle svých možností **o svou vlastní bezpečnost**, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci.
- **Znalost základních povinností** vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je **nedílnou a trvalou součástí** kvalifikačních předpokladů zaměstnance.

Zákoník práce

§ 106 Práva a povinnosti zaměstnanců

- Zaměstnanec má **právo a povinnost** podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí.
- Každý zaměstnanec je povinen:
  - ✓ **účastnit se školení** zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na BOZP včetně ověření svých znalostí,
  - ✓ **podrobit se** preventivním prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním,
  - ✓ **dodržovat** právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, **s nimiž byl řádně seznámen**,
  - ✓ řídit se zásadami **bezpečného chování na pracovišti** a informacemi zaměstnavatele,

Zákoník práce

§ 106 Práva a povinnosti zaměstnanců

- Každý zaměstnanec je povinen:
  - ✓ dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, OOPP a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
  - ✓ **nepožívat alkoholické nápoje** a nezneužívat jiné návykové látky a **nekouřit na pracovišti.**
  - ✓ podrobit se **na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance** písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek – **na MU jsou oprávněni všichni vedoucí zaměstnanci** (dle směrnice rektora č. 10/2009).

Zákoník práce

§ 106 Práva a povinnosti zaměstnanců

- Každý zaměstnanec je povinen:
  - ✓ **oznamovat** svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci **nedostatky a závady na pracovišti**, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události,
  - ✓ s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností **podílet na odstraňování nedostatků**,
  - ✓ **bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci** svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a **spolupracovat při objasňování jeho příčin**.

Pracovní úrazy a nemoci z povolání

- Pracovní úraz je **poškození zdraví** nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů **při plnění pracovních úkolů** nebo **v přímé souvislosti s ním**.
- Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů (např. napadení pedagoga studentem).
- Pracovním úrazem **není** úraz, který se zaměstnanci přihodil **na cestě do zaměstnání a zpět**.
- Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.

Jak postupovat při vzniku pracovního úrazu?

1. Zajistit bezpečnost – vypnout el. proud, zařízení, označit nebezpečné místo, zamezit vstupu apod.
2. Poskytnout první pomoc.
  - Lékárničky – na pracovišti, vrátnice P9, P31, výdejní pult knihovny
  - Zdravotnická záchranná služba: 155 (z pevné linky 0155)
3. Ponechat místo úrazu beze změn.
4. Bezodkladně ohlásit úraz **vedoucímu pracoviště** (v případě úrazu studenta, pedagogickému doзору), který vyšetří příčiny a okolnosti vzniku úrazu a nahlásí úraz také referentovi BOZP a PO.
5. Vedoucí neprodleně **zaeviduje** úraz – vyplní **informační list o úrazu¹**, který předá referentovi BOZP a PO.

V případě vzniku pracovní neschopnosti vyhotoví vedoucí ve spolupráci s referentem BOZP a PO **záznam o úrazu²**.
6. Vedoucí je povinen přijmout opatření proti opakování úrazu.

¹ v lékárnkách a na vrátnicích, příp. na dokumentovém serveru PdF/BOZP a PO/úrazy

² na dokumentovém serveru PdF/BOZP a PO/úrazy

Zákoník práce

§ 269 Odpovědnost za škodu při pracovních úrazech

- Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
- Druhy náhrad
  - a) ztrátu na výdělku,
  - b) bolest a ztížení společenského uplatnění,
  - c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
  - d) věcnou škodu.
- Dle § 270 se zaměstnavatel může odpovědnosti za škodu zprostit zčásti nebo zcela.

Zákoník práce

§ 322 – kontrola odborových orgánů

Zaměstnavatel je povinen:

- zajistit možnost prověření toho, **jak zaměstnavatel plní své povinnosti** v péči o BOZP a zda soustavně vytváří podmínky pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci,
- zajistit možnost **pravidelně prověřovat pracoviště** a zařízení zaměstnavatelů pro zaměstnance a kontrolovat hospodaření zaměstnavatelů s osobními ochrannými pracovními prostředky,
- zajistit možnost prověření toho, zda zaměstnavatel **řádně vyšetřuje** pracovní úrazy,
- zajistit možnost **účastnit se zjišťování příčin pracovních úrazů** a nemocí z povolání, popřípadě je objasňovat,
- umožnit **zúčastňovat se jednání** o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pracovní podmínky žen

ZP § 238-242, §41; vyhláška č. 180/2015 Sb.

- Týká se těhotných žen, žen, které kojí a žen – matek do konce devátého měsíce po porodu.
- Seznam zakázaných prací je uveden ve vyhlášce č. 180/2015 Sb.

- PdF se týká:

Hmotnostní limity pro ruční manipulaci s břemenem těhotnými ženami:

- ✓ Občasná manipulace 10 kg
- ✓ Častá manipulace 5 kg
- ✓ Vsedě 2 kg

Pracovní podmínky žen

ZP § 238-242, §41; vyhláška č. 180/2015 Sb.

- PdF se dále týká:

Těhotným ženám jsou zakázány práce:

a) spojené s expozicí chemickým látkám nebo směsím

- ✓ způsobujícím **akutní nebo chronické otravy**,
- ✓ klasifikovanými jako **karcinogen** kat. 1, 2 nebo 3,
- ✓ klasifikovanými jako **mutagen** kat. 1, 2 nebo 3,
- ✓ **toxickým pro reprodukci** s účinkem na plod v těle matky kat. 1, 2 nebo 3,
- ✓ **senzibilizujícím** dýchací cesty nebo kůži,

b) **ve výškách nad 1,5 m** nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší.

Bezpečnostní značení

ZÁKAZ

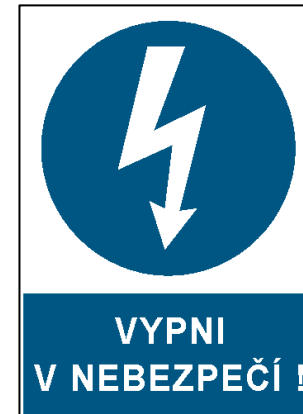
VÝSTRAHA

BEZPEČÍ

PŘÍKAZ

Bezpečnostní značení

ZNAČKY POŽÁRNÍ

HYDRANT

HASICÍ
PŘÍSTROJ

TLAČÍTKO
EPS

**POŽÁRNÍ DVEŘE
UDRŽUJTE ZAVŘENÉ**

¹ EPS – elektrická požární signalizace

Bezpečnost v dopravě

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

- Chodec musí užívat především **chodníku** nebo stezky pro chodce.
- Kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po **levé krajnici**, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejblíže při levém okraji vozovky.
- Je-li blíže než 50 m křižovatka s řízeným provozem, **přechod pro chodce**, místo pro přecházení vozovky, nadchod nebo podchod vyznačený dopravní značkou "Přechod pro chodce", "Podchod nebo nadchod", musí chodec přecházet jen na těchto místech. Na přechodu pro chodce se chodí vpravo.

Drž se zásady
vidět a být viděn.

Bezpečnost v dopravě

Základní požadavky na řízení motorového vozidla (služebního i soukromého) pro služební účely:

- platné školení řidičů „referentů“ (platnost si můžete ověřit v Inetu: [Personalistika a mzdy/Personalistika/Osobní přehledy/Osobní data](#)),
- řádné seznámení s návodem k obsluze vozidla (umístěny na dokumentovém serveru: [Pdf Pedagogická fakulta/BOZP a PO/Návody k obsluze](#)),
- zaměstnanec je povinen dodržovat maximální dobu řízení, tj. 4,5 hodiny, pak
  - **bezpečnostní přestávka** v trvání nejméně 30 minut,
  - během bezpečnostní přestávky nesmí řidič vykonávat **žádnou činnost** vyplývající z jeho pracovních povinností.

Používání elektrických zařízení

- Používat se smí jen zařízení **schválené** zaměstnavatelem, tj. pravidelně revidované a kontrolované.

Rizika

- Úraz elektrickým proudem
- Požár nebo popálení
- Mechanická nebezpečí (např. rotující části)
- Záření, unikající plyny, exploze
- Radiace a chemická nebezpečí
- Rizika spojená s používáním konkrétního elektrického zařízení, pokyny pro bezpečnou údržbu, případně požadavky na použití OOPP, najdete v **dokumentaci výrobce** (manuál, návod k obsluze apod.).

Používání elektrických zařízení

Zásady bezpečné obsluhy:

- Před každým použitím zařízení **zkontrolujte**.
- Řiďte se manuálem či **návodem k obsluze** od výrobce.
- Do sítě zapojujte zařízení vždy pouze **s vypnutým vypínačem**.
- Dodržujte minimální vzdálenost pro **odstup** od hořlavých látek (dle návodu).
- Chraňte zařízení před **vodou** a mechanickým poškozením.
- Při přenášení zařízení vždy **odpojte od sítě**.
- Nepřenášejte a nezvedejte spotřebiče **za přívodní kabely**.

Používání elektrických zařízení

Zakázané činnosti:

- laické opravy,
- obsluhovat zařízení mokřýma rukama,
- přetěžovat zařízení nad technické parametry výrobce,
- odstraňovat kryty,
- zakrývat větrací otvory,
- vést pohyblivé el. přívody přes ostré hrany, namáhat je tahem.

Poskytnutí první pomoci při úrazu el. proudem

Na 1. místě je naše bezpečnost – nedotýkáme se postiženého!

1. Vypneme elektrický proud (hl. jistič, hl. vypínač).

Pokud to není možné postupujeme podle obrázku:

- postavíme se na nevodivý materiál,
- použijeme nevodivý předmět (např. rukojeť koštěte) odsuneme jím postiženého od zdroje el. proudu či samotný zdroj od těla.

2. Zkontrolujeme stav postiženého – vědomí a dýchání.

3. Přivoláme zdravotnickou záchrannou službu – 155, z pevné linky 0155 (příp. 112,0112)

4. Řídíme se pokyny operátora – asistovaná první pomoc.

Manipulace s břemeny

- Nesprávná manipulace s břemeny je jednou z nejčastějších příčin pracovních úrazů. Nepodceňujte ji!

Rizika

- Pád při chůzi s břemenem (zakopnutí, uklouznutí, klopýtnutí apod.)
- Pád, převržení, sesunutí břemene na pracovníka (špatné uložení, ztráta stability břemene)
- Zhmoždění a naražení prstů, končetin při vysmeknutí břemene z ruky, při ukládání na místo uložení,
- Poškození páteře, kyčelních, kolenních aj. kloubů, vznik kýly, natržení svalů apod. (nedodržování hmotnostních limitů, nesprávná manipulace s břemeny)

Manipulace s břemeny

Hmotnostní limity pro ruční manipulaci s břemeny

Max. 50 kg
občasná¹ manipulace

Max. 30 kg
častá² manipulace

Max. 5 kg
manipulace vsedě

Max. 20 kg
občasná¹ manipulace

Max. 15 kg
častá² manipulace

Max. 3 kg
manipulace vsedě

1 bal. s kancelářským papírem = cca 2,5 kg – krabice, tj. 5 bal. = 12,5 kg

¹ přerušované zvedání a přenášení nepřesahující souhrnně 30 min. za 8hodinovou pracovní směnu.

² přerušované zvedání a přenášení přesahující souhrnně 30 min. za 8hodinovou pracovní směnu.

Manipulace s břemeny

▪ Zásady správné manipulace

Správné zvedání břemen

- nohy lehce od sebe, nakroč ve směru pohybu,
- kolena a kyčle mírně pokrč a zpevni,
- břišní a pánevní svalstvo zpevni,
- trup vzpřímený, lehce skloněný dopředu
- pevný a bezpečný úchop
- břemeno drž co nejbližše trupu
- při zvedání se zapínají především silné svaly nohou

TAK NE!

Nezvedej břemena zády a daleko od trupu.

SPRÁVNÉ OTÁČENÍ

Otáčeš se pomocí chodidel a kyčlí (přešlapováním).

NESPRÁVNÉ OTÁČENÍ

Neotáčeš se trupem.

Práce s počítačem

Rizika

**TAKTO
NE!**

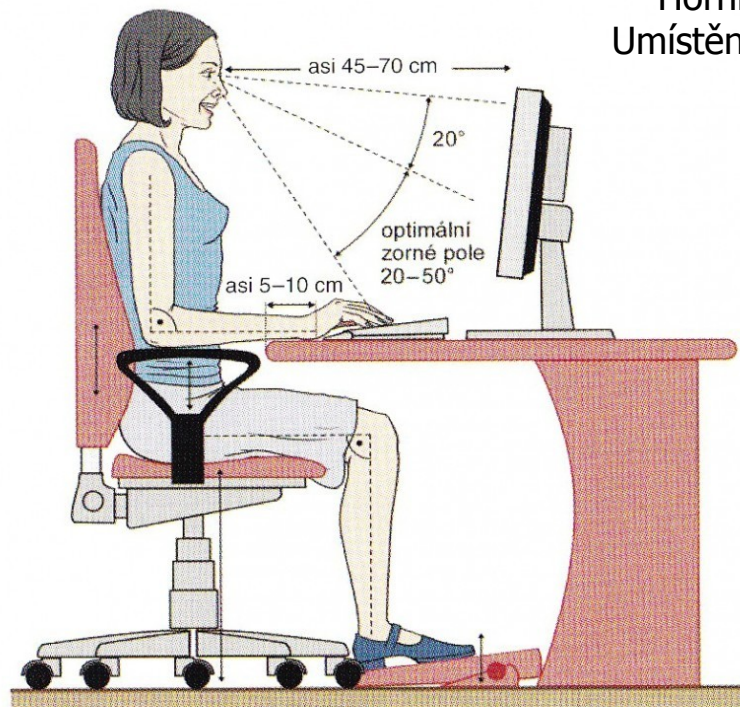
- Bolesti zad, šíje, krční páteře, hlavy, zápěstí apod. (nesprávné umístění monitoru, nesprávná pracovní poloha).
- Únava očí, poruchy zraku, pálení očí apod. (dlouhodobé sledování monitoru).
- Stlačený žaludek, stehenní svaly, žíly na spodní straně stehen – porucha prokrvování podkolenní jamek.
- Syndrom karpálního tunelu, zánět šlach, tenisový loket ad. (drobné opakované pohyby).

Práce s počítačem

- Zásady ergonomie

POLOHA TĚLA

Sed se vzpřímenými zády.
Sedák nastavený tak, aby
podpíral záda.
Ramena uvolněná.
Lokty a kolena by měly svírat
úhel cca 90°.

MONITOR

Eliminujte odrazy (svítidla, okno).
Vzdálenost od očí min. 45 cm.
Horní hrana nejmýše ve výšce očí.
Umístění přímo před sebe, ne do stran!
Pravidelně čistěte.

POLOHA NOHOU

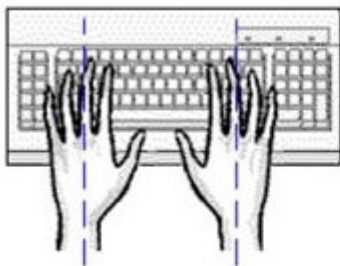
Kolena mírně od sebe,
chodidla pevně na podložce.

Práce s počítačem

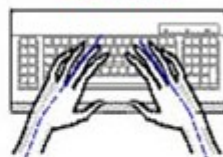
- Zásady ergonomie

POLOHA ZÁPĚSTÍ

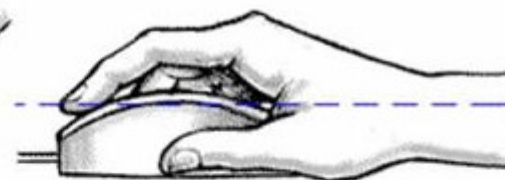
RIGHT!

WRONG!

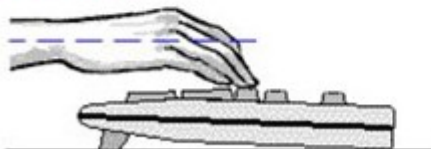

WRONG!

RIGHT!

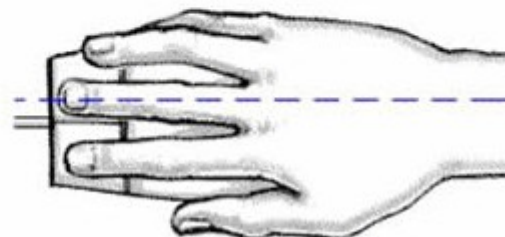
RIGHT!

WRONG!

WRONG!

RIGHT!

Protahovací cviky

Práce ve výškách

Žebříky, schůdky

Bez speciálního školení je povoleno provádět pouze jednoduché práce a to jen za předpokladu, že jsou dodrženy tyto základní bezpečnostní pokyny:

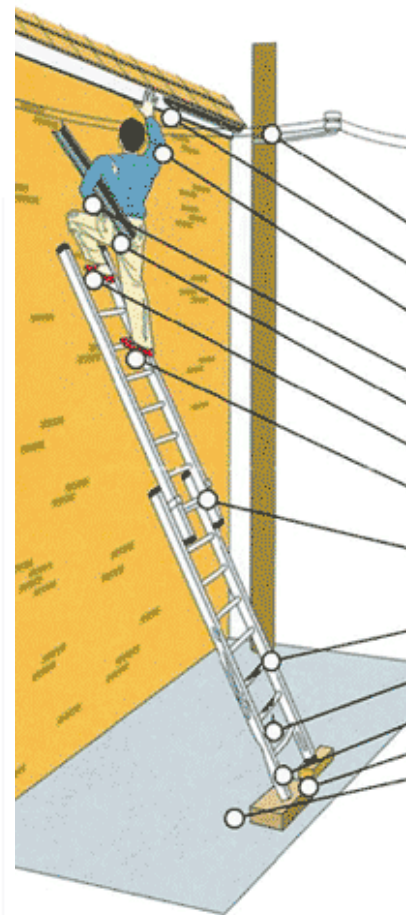
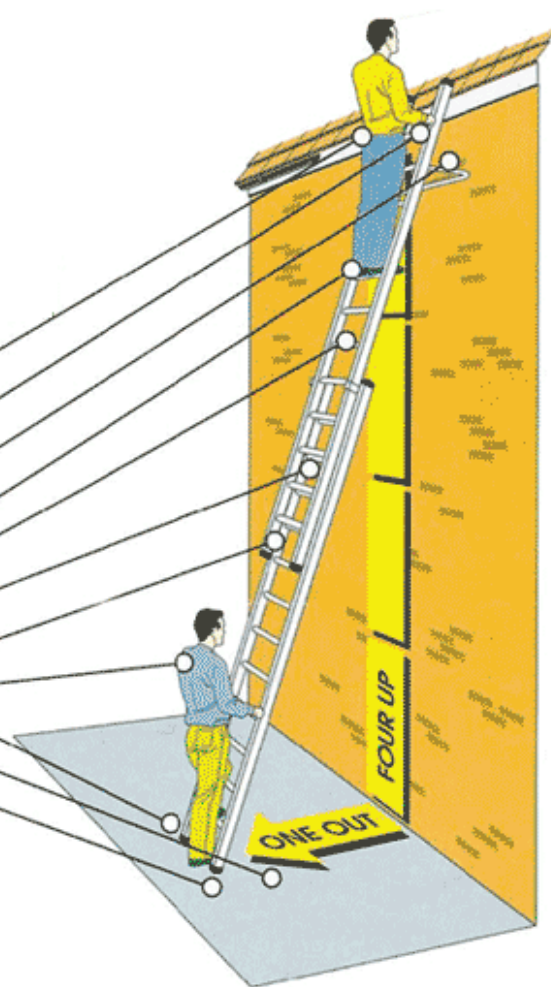
- Pro výstup do výšky používejte pouze zařízení **k tomu určené** – schůdky, žebřík, sloní noha apod.
- **Nikdy nepoužívejte židle, stoly, radiátory, regály apod.!**
- Zařízení pro výstup před každým použitím **zkontrolujte**.
- Na zařízení pro výstup vstupujte pouze v pevné obuvi.
- Ujistěte se, že podlaha pod zařízením pro výstup je pevná, suchá, rovná a volná (bez překážek - kabely, předměty apod.).
- Pokud pracujete na zařízení pro výstup s nářadím, nůžkami apod., zajistěte je proti pádu.

Práce ve výškách

Žebříky, schůdky

SPRÁVNĚ

- Správně zvolená délka žebříku ✓
- Pevný úchop ✓
- Podpěra ✓
- Pevná obuv ✓
- Čisté příčle ✓
- Minimální překrytí 3 příčle ✓
- Nepoškozený žebřík ✓
- Kolega jistící žebřík ✓
- Protiskluzové patky ✓
- Správný úhel (2,5:1) ✓
- Pevný a rovný povrch ✓

ŠPATNĚ

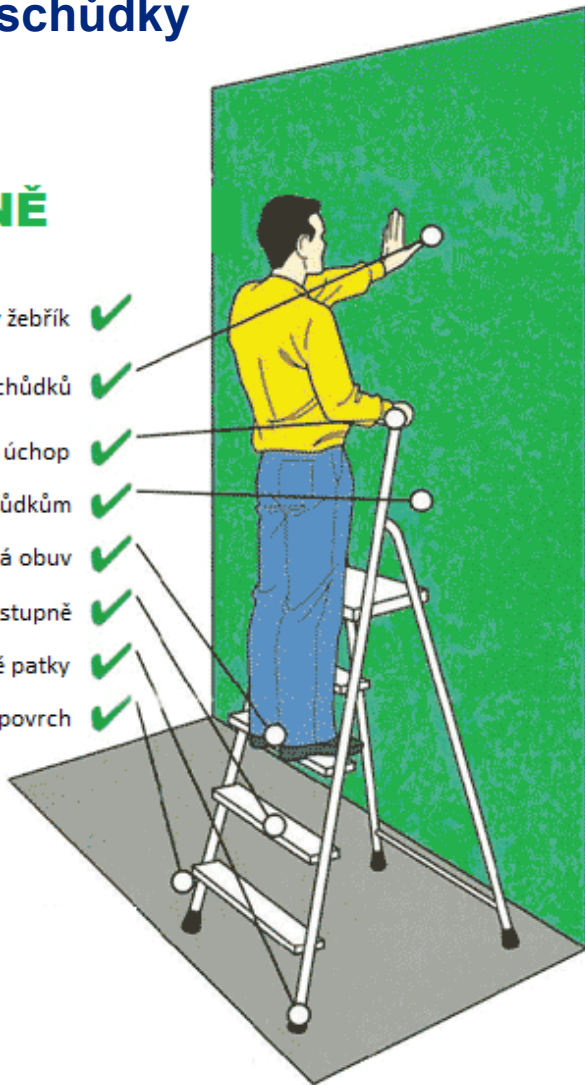
- ✗ Nebezpečí úrazu el. proudem
- ✗ Nebezpečná práce nad hlavou
- ✗ Špatná délka žebříku
- ✗ Pracovník se nedrží
- ✗ Nadměrný rozměr břemena
- ✗ Stání na 3 posledních příčlech
- ✗ Pantofle
- ✗ Překrytí jen na 1 příčli
- ✗ Kluzké příčle
- ✗ Poškozený žebřík
- ✗ Chybějící protiskluzové patky
- ✗ Nestabilní povrch
- ✗ Základna příliš daleko od zdi

Práce ve výškách

Žebříky, schůdky

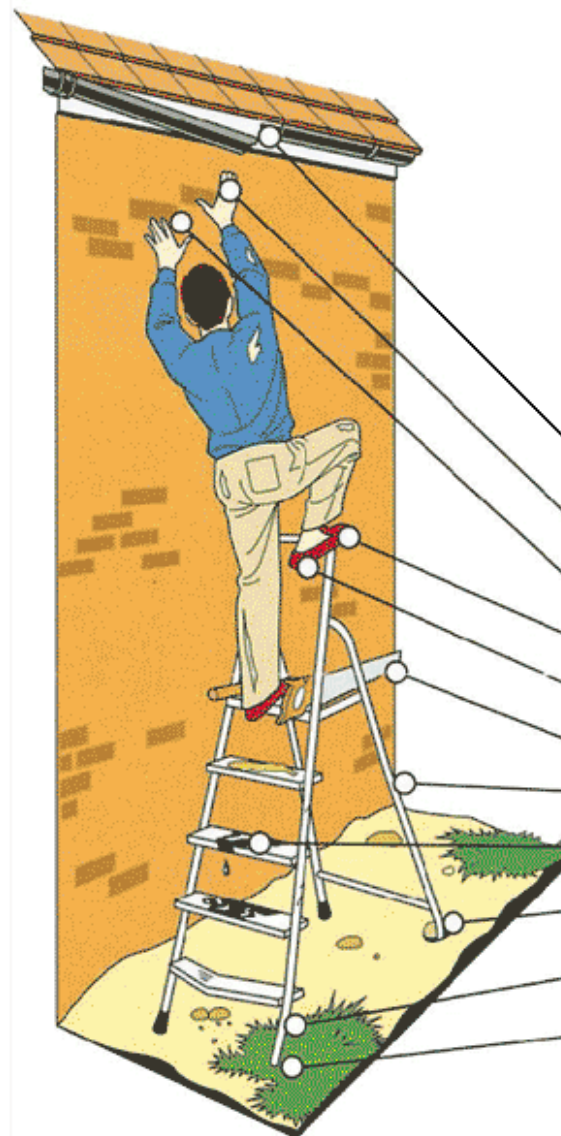
SPRÁVNĚ

- Nepoškozený žebřík ✓
- Správná výška schůdků ✓
- Pevný úchop ✓
- Čelem ke schůdkům ✓
- Pevná obuv ✓
- Čistí stupně ✓
- Protiskluzové patky ✓
- Pevný a rovný povrch ✓

ŠPATNĚ

- ✗ Nebezpečná práce nad hlavou
- ✗ Špatná výška schůdků
- ✗ Pracovník se nedrží
- ✗ Stání na madle
- ✗ Pantofle
- ✗ Nezajištěné nářadí
- ✗ Vyklánění se
- ✗ Kluzké stupně
- ✗ Nerovný, měkký povrch
- ✗ Poškozené schůdky
- ✗ Chybějící protiskluzové patky

Nebezpečné chemické látky a směsi

Čisticí prostředky, barvy, laky, oleje, pohonné hmoty apod.

Rizika

dána vlastnostmi těchto látek
a směsí (hořlavé, žíravé,
dráždivé, karcinogenní apod.)

VÝBUŠNÉ LÁTKY

HOŘLAVÉ LÁTKY

OXIDAČNÍ LÁTKY

PLYNY POD TLAKEM

KOROZNÍ A ŽÍRAVÉ
LÁTKY

TOXICKÉ LÁTKY

DRÁŽDIVÉ LÁTKY

LÁTKY NEBEZPEČNÉ
PRO ZDRAVÍ

LÁTKY NEBEZPEČNÉ
PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Nebezpečné chemické látky a směsi

Čisticí prostředky, barvy, laky, oleje, pohonné hmoty apod.

- Před manipulací s těmito látkami a směsmi musí být pracovník seznámen s nebezpečnými vlastnostmi - uvedeno v **bezpečnostních listech**.
- Jsou-li v bezpečnostním listu předepsány **osobní ochranné pracovní prostředky** pracovník je musí používat.

Listy s bezpečnostními údaji:
základní nástroj pro řízení rizik

Čtu ho

Vybavím se

Manipuluji
s chemikáliemi

Nebezpečné chemické látky a směsi (NChLaS)

Čisticí prostředky, barvy, laky, oleje, pohonné hmoty apod.

- Obal NChLaS nesmí mít podobnou úpravu nebo provedení jako obal pro **potravinu**, krmiva, léčivé přípravky nebo kosmetické prostředky.

**Používejte
originální obaly!**

Požární ochrana (PO)

Základní právní a ostatní předpisy k zajištění PO (v platném znění)

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
- Vyhláška MV ČR č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
- Směrnice MU č. 4/2005 Organizace zabezpečení požární ochrany na MU
- Provozní řády objektů – Směrnice děkana č. 1/2010 a č. 2/2010
- Požární poplachové směrnice
- Požární řády (přílohy provozních řádů objektů)
- Evakuační plány

Požární nebezpečí

- Pravděpodobnost vzniku požáru nebo výbuchu s následným požárem.
- Je dáno charakterem vykonávaných činností.
- **Zvýšené požární nebezpečí:**
  - ✓ Poříčí 7 (budova B),
  - ✓ Poříčí 9 (budova A),
  - ✓ Poříčí 31a (CVIDOS).
- **Bez zvýšeného požárního nebezpečí:**
  - ✓ Poříčí 31 (budova D)

Požární nebezpečí

Bez zvýšeného požárního nebezpečí

- ✓ nízká pravděpodobnost vzniku požáru
- ✓ stavebně jednoduchý objekt
- ✓ krátké únikové cesty
- ✓ jednoduchá evakuace
- ✓ jednoduché podmínky pro případný zásah hasičů

Požární nebezpečí

Zvýšené požární nebezpečí

- ✓ vyšší pravděpodobnost vzniku požáru
- ✓ Stavebně složitější objekt – 7 a více podlaží
- ✓ výskyt většího počtu osob
- ✓ delší únikové cesty
- ✓ složitější podmínky pro evakuaci
- ✓ složitější podmínky pro případný zásah hasičů

Požární ochrana

Povinnosti zaměstnanců

- počínat si tak, aby **nezavdal příčinu ke vzniku požáru** (např. při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, hořlavých látek, otevřeného ohně apod.)
- **dodržovat předpisy** (zejména v požární poplachové směrnice a požární řády a dále **návody k obsluze**), stanovené pracovní a technologické postupy, vydané příkazy, zákazy a pokyny týkající se PO,
- **oznámit vznik každého požáru** na pracovišti přímému nadřízenému zaměstnanci,
- zúčastnit se školení o PO a odborné přípravy požárních hlídek, pokud jsou jejich členy,

Požární ochrana

Povinnosti zaměstnanců

- **znát rozmístění věcných prostředků PO** (přenosných hasicích přístrojů) a umět je používat,
- neodkladně **hlásit** svému nadřízenému zaměstnanci **závady PO**, které zjistili a dle svých možností aktivně se zúčastnit na jejich odstranění,
- nepoškozovat, neodstraňovat, nezneužívat nebo jinak nesnižovat účinnost zařízení a prostředků sloužících na ochranu před požáry, včetně příslušných bezpečnostních značek a nápisů.

Podmínky požární bezpečnosti

Požární řád

- Udržujte pořádek.
- V celém areálu PdF je zákaz koření.
- Je zakázáno používat **soukromé** (vnesené) nebo **nezrevidované** elektrické, či jiné spotřebiče.
- Po skončení pracovní doby vypněte **všechny elektrické spotřebiče**, které nejsou dle návodu na obsluhu určeny k trvalému provozu (např. rychlovarné konvice, kávovary, mikrovlnné trouby apod.) a **zhasněte světla**.
- K hasicím přístrojům, hydrantům a elektrickým rozvaděčům trvale **udržujte volný přístup**.
- **Zavírejte požární dveře**, musí být trvale uzavřené a nesmí být blokovány proti uzavření.
- **Hořlavé kapaliny** se smí skladovat pouze v originálních těsně uzavřených obalech (uzávěrem nahoru) na chladných, suchých a dobře větraných místech. Dále musí být skladovány mimo dosah zdrojů zapálení (např. otevřený oheň, statická elektřina, sluneční záření, jiskry apod.).

Podmínky požární bezpečnosti

Požární řád

- Všechny únikové cesty a východy udržujte **trvale volné**. Volná šíře nechráněných únikových cest musí být nejméně 2 únikové pruhy, tj. 110 cm.
- Žádné dveře na únikových cestách **nesmí být** během provozní doby **uzamčené**.
- V objektu **není povoleno zvyšovat kapacitu osob** např. vnášením dalších sedadel nebo sedáním na schodišťové stupně. V posluchárnách a učebnách je maximální počet osob stanoven instalovaným počtem lavic a sedadel.
- V posluchárnách a učebnách je zakázáno do uliček mezi lavicemi nebo na schodiště odkládat jakékoliv předměty, které by zužovaly průchozí šířku či jakkoliv jinak bránily bezpečnému pohybu v uličkách či po schodech.
- Na centrálním schodišti **nesmí být umístovány žádné další předměty**. Povolení k umístění jakéhokoliv předmětu vydává vedoucí TPO po předchozím vyjádření referenta PO.

Práce se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru

= práce s použitím otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení (např. svařování, řezání kovů, pájení, horký vzduch apod.)

Lze provádět jen za podmínek daných vyhl. č. 87/2000 Sb. – zejména **vystavit příkaz** k takovéto práci a stanovit zajištění pracoviště.

Příkaz vystavuje vedoucí TPO po předchozím vyjádření referenta PO.

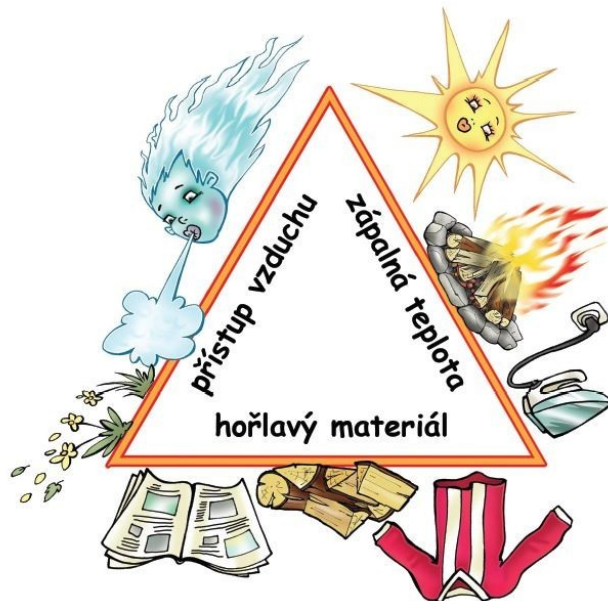

Zásady pro likvidaci požáru

HOŘENÍ

3 podmínky (složky) :

- zápalná teplota
- hořlavý materiál
- kyslík

HAŠENÍ = odebrání kterékoliv složky.

Zápalná teplota

- chladicí efekt - vodní, pěnový hasicí přístroj

Kyslík

- „dusící“ efekt – hasicí přístroj s náplní CO₂, deka apod.

POŽÁR = každé nežádoucí hoření, při kterém došlo ke zranění či smrti osob nebo zvířat, anebo ke škodám na majetku. Za požár se považuje také nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, majetek nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Hasicí přístroje

Práškový

- Využití: univerzální - pro **třídy požáru A, B, C**, tj. **pevné organické látky** (dřevo, papír, textil), **hořlavé kapaliny** (alkoholy, benzín, barvy) a **plyny** (metan, propan, vodík).
- Nepoužívat: zařízení pod el. proudem nad 1000 V
- Účinná vzdálenost cca 2 m
- Množství náplně: 6 kg
- Hmotnost: 9,8 kg

Ukázka použití hasicího přístroje: <https://www.youtube.com/watch?v=75JGyLvT5Fw>

Hasicí přístroje

Vodní

- Využití: pro **třídu požáru A**, tj. pevné organické látky (dřevo, papír, textil, hořlavé kapaliny rozpustné ve vodě – alkoholy, ketony)
- Nepoužívat: zařízení pod el. proudem, hořlavé kapaliny
- Účinná vzdálenost cca 4 m
- Množství náplně: 9l
- Hmotnost: 18,4 kg

Ukázka použití hasicího přístroje: <https://www.youtube.com/watch?v=75JGyLvT5Fw>

Hasicí přístroje

Sněhové (s náplní CO₂)

- Využití: univerzální - pro **třídy požáru B, C**, tj. **hořlavé kapaliny** (alkoholy, benzín, barvy) a **plyny** (metan, propan, vodík), **zařízení pod el. proudem**.
- Nepoužívat: sypké materiály
- Upozornění: pozor na hašení v malých prostorech, CO₂ vytlačuje kyslík – hrozí ztráta vědomí)
- Účinná vzdálenost cca 1,5 m
- Množství náplně: 5 kg
- Hmotnost: 16 kg

Ukázka použití hasicího přístroje: <https://www.youtube.com/watch?v=75JGyLvT5Fw>

Hydranty

- Na požáry většího rozsahu, bezpečná vzdálenost, vysoká účinnost hašení.

Plnopřetokový hydrantový systém

- Okamžité použití
- Lze obsluhovat jednou osobou
- Umístěny v objektu Poříčí 31a (CVIDOS)

„Klasický“ hydrantový systém

- Před zavodněním nutné plně rozvinout hadici
- Doporučena obsluha dvěma osobami – tlakové rázy.
- Umístěny v objektech Poříčí 7 a 9

Jak postupovat při požáru?

Požární poplachové směrnice

Každý, kdo zpozoruje požár, je povinen:

1. provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob.
2. je-li to možné, požár uhasit, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření (odstranění hořlavých látek, uzavření plynu – kahany, uzavření plakových lahví apod.).
3. nestačí-li na to vlastními silami nebo dostupnými prostředky, je povinen **vyhlásit požární poplach**, uvědomit o požáru osoby v jeho okolí.

Požární poplach se vyhláší :

- a) **automaticky čidlem EPS¹** (pouze CVIDOS),
- b) použitím **tísňového tlačítka EPS** (pouze CVIDOS),
- c) voláním „**HOŘÍ! – HOŘÍ!**“.

Tlačítko EPS

¹ EPS – elektrická požární signalizace

Jak postupovat při požáru?

Požární poplachové směrnice

4. Ohlásit neodkladně zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení na ohlašovnu požáru objektu – telefonicky nebo osobně:

OHLAŠOVNA POŽÁRU JE NA VRÁTNICI

POŘÍČÍ 31 (budova D) **1612** (549 49 1612)

POŘÍČÍ 7/9 (budova A) **1610** (549 49 1610)

- případně ohlásit na

TÍSŇOVOU LINKU HASIČŮ 150 (0 150)

nebo

EMERGENCY CALL 112 (0 112)

a sdělit: **kde hoří – co hoří – kdo volá – odkud volá**

Důležitá telefonní čísla

Při volání na tísňovou linku buďte struční, ale věcní, a informujte:

- **Co se stalo** a jakého **rozsahu** událost je (popis události, co je ohroženo nebo zasaženo, jaký je počet postižených).
- **Kde přesně** se událost stala (např. adresa – okres, obec, ulice, číslo popisné nebo orientační, nebo číslo silnice, kilometr, směr jízdy, popřípadě bližší určení ve volném terénu).
- Své jméno a číslo telefonu, ze kterého voláte, a místo, odkud voláte.
- Pak **odpovídejte** na dotazy operátora tísňové linky. **Nikdy nepokládejte telefon jako první!**
- Po ukončení hovoru může být uskutečněn zpětný hovor pro ověření události nebo zpřesnění některých údajů, např. příjezdové trasy.

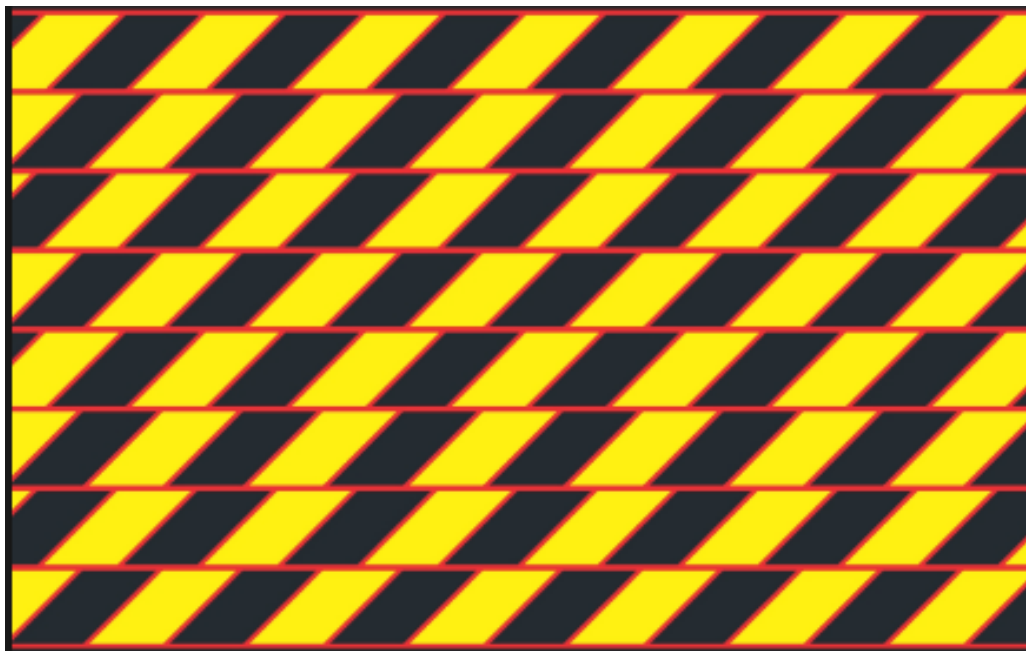
Jednotné evropské číslo tísňového volání

- V ČR je svedena k Hasičskému záchrannému sboru ČR, propojuje základní složky integrovaného záchranného systému.
- Lze **identifikovat adresu** pevné telefonní stanice či polohu mobilního telefonu při tísňovém volání.
- Operátoři jsou schopni odbavovat tísňové hovory nejen v **češtině, ale i angličtině a němčině**.
- Z mobilního telefonu se dá dovolat na linku 112 i v případě, že na daném místě **není pokrytí signálu** vašeho operátora. Musí však být dostupný signál jakéhokoliv jiného operátora.
- Z mobilního telefonu lze volat i **bez kreditu** a ve většině států EU i **bez SIM karty**.
- V zahraničí je při volání na linku 112 nutné znát alespoň základní pojmy v angličtině.

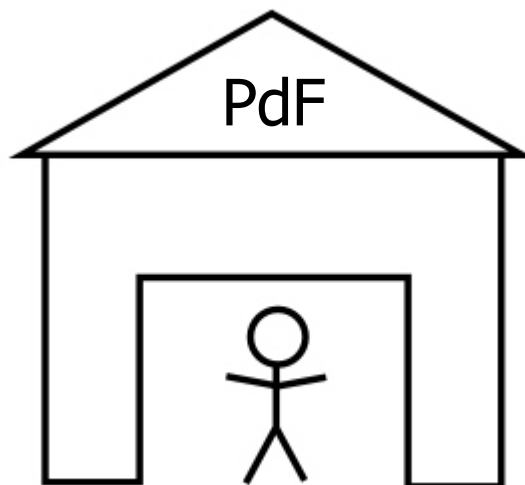
BOZP & optická iluze

Jsou vodorovné červené čáry rovné?

Situace nejsou bezpečné jen proto, že tak vypadají.

Do práce zdravý

Z práce zdravý

